

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Kryminologia - zagadnienia szczegółowe**

Nazwa w języku angielskim: **Criminology - detailed issues**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarna**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	14	14			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	50	25			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie z oceną			
Liczba punktów ECTS	2	1			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z kryminologią jako nauką społeczną o teoretycznym i empirycznym charakterze, z podstawowymi teoretycznymi koncepcjami kryminologii kierunkami badań we współczesnej kryminologii
----	--

C2	Zapoznanie studentów z problemami i zagadnieniami pomiaru przestępczości jako zjawiska: interpretacja oficjalnych statystyk przestępczości oraz wyników oraz wyników badań wiktymizacyjnych.
C3	Uświadomienie słuchaczom roli i znaczenia teoretycznej i empirycznej wiedzy o osobie sprawcy przestępstwa, ofierze przestępstwa i zjawiska przestępczości gromadzonej przez nauki społeczne dla zagadnień tworzenia i stosowania prawa karnego i innych środków społecznej reakcji na przestępczość.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna i rozumie opisywane w badaniach kryminologicznych złożone zależności między organami egzekwowania prawa karnego.
PEU_W02	Student zna i rozumie dylematy współczesnej cywilizacji związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego w życiu społecznym w powiązaniu z wynikami badań nad etiologią i naturą przestępczości. Student zna rozwój koncepcji kryminologicznych tłumaczących etiologię przestępczości, jej społeczne i inne uwarunkowania.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi odpowiednio dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia pracy, w tym odnieść do praktyki zdobytą wiedzę z zakresu kryminologii i wykorzystać ją w kompleksowej analizie różnych problemów przestępczych.
PEU_U02	Student potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, mając świadomość stale rozwijających się badań kryminologicznych i ich znaczenia dla głębszego rozumienia przestępczości jako zjawiska społecznego.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy kryminologicznej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy, w szczególności zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
PEU_K02	Student myśli i działa na rzecz bezpieczeństwa w ramach zawodów wykonywanych po ukończeniu studiów w sposób przedsiębiorczy w granicach określonych prawem, z wykorzystaniem w praktyce wiedzy na temat kryminologicznych mechanizmów prewencji przestępczości
PEU_K03	Student jest gotów do wypełniania społecznych zadań, w szczególności przez inicjowanie działań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego oraz współorganizowania działalności na rzecz stabilnego funkcjonowania środowiska społecznego z wykorzystaniem wiedzy z zakresu kryminologii.

TREŚCI PROGRAMOWE	
Forma zajęć – WYKŁAD	Liczba godzin

W1	Wprowadzenie do przedmiotu, omówienie karty przedmiotu, zasad zaliczenia.	0,5
W1	Kryminologia jako dyscyplina wiedzy. Pojęcie kryminologii; podstawowa siatka terminologiczna nauki kryminologii, kryminologia na tle innych nauk. Najważniejsze działy kryminologii i ich charakterystyka.	1,5
W2	Podstawowe paradygmaty współczesnej kryminologii: kryminologia klasyczna i neoklasyczna, kryminologia pozytywistyczna, kryminologia krytyczna	2
W3	Kryminologia pozytywistyczna: a) kierunek biopsychologiczny – przegląd najważniejszych teorii (teorie antropologiczne, koncepcje dziedziczenia skłonności do zachowań aspołecznych, koncepcje nawiązujące do zaburzeń chromosomów lub ośrodkowego układu nerwowego, koncepcje typów psychosomatycznych, teorie nieprawidłowej osobowości); b) kierunek socjologiczny (koncepcja ekologiczne, strukturalne, zróżnicowania kulturowego, uczenia się zachowań przestępnych, teorie kontroli – koncepcje E. Durkheima);	2
W4	Kryminologia antynaturalistyczna – przegląd podstawowych teorii (teoria naznaczenia społecznego, koncepcje odwołujące się do konfliktu społecznego, nurt fenomenologiczny	2
W5	Kryminologia neoklasyczna – główne założenia (sprawiedliwa odpłata, wolna wola, ekonomiczna teoria przestępczości) i przedstawiciele (A. Von Hirsch, E. van den Haag, J. Q. Wilson);	2
W6	Kryminologiczne teorie odnoszące się do agresji. Społeczna reakcja na przestępczość i mechanizmy kontroli społecznej przestępczości: ujęcie penologiczne, ujęcie socjologiczne: implikacje dla zagadnień tworzenia i stosowania prawa	2
W7	Przestępczość nieletnich - jej etiologia i uwarunkowania. Podstawowe pojęcia statystyki kryminalnej	2
Razem		14
Forma zajęć – ĆWICZENIA		Liczba godzin
C1	Wprowadzenie do Kryminologii - zakres przedmiotowy nauki kryminologii; Kryminologia jako nauka o przestępstwie; Kryminologia jako nauka opisująca przestępczość; Kryminologia w relacji między sprawcą a ofiarą przestępstwa;	2
C2	Kreowanie mechanizmów kontroli, zapobiegania i zwalczania przestępczości. Kryminologia a inne dyscypliny nauki	2
C3	Charakterystyka zjawiska przestępczości w Polsce. Przestępczość ujawniona. Przestępczość nieujawniona. Przestępczość z użyciem przemocy	2
C4	Przestępczość gospodarcza. Przestępczość zorganizowana. Powrotność do przestępstwa.	2
C5	Przestępczość nieletnich. Przestępczość narkotykowa. Środki masowego przekazu a przestępczość.	2
C6	Problematyka ofiary przestępstwa	2
C7	Zapobieganie przestępczości i reakcja na przestępczość. Podsumowanie zajęć.	2
Razem		14

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Wykłady z prezentacją multimedialną
2.	Film
3.	Case Study
4.	Praca w grupie

METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
P	PEU_W01, PEU_W02,	Egzamin
F	PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01, PEU_K02, PEU_K03	Kolokwium zawierające pytania zamknięte i/lub otwarte Pytania dotyczące lektur zadawane w trakcie wykładu Dyskusja, dotycząca analizowanych studiów przypadku. Ocena wypowiedzi ustnych w trakcie zajęć, w oparciu o kryteria.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna zależności między organami egzekwowania prawa karnego.	Student zna opisywane w badaniach kryminologicznych zależności między organami egzekwowania prawa karnego.	Student zna i rozumie opisywane w badaniach kryminologicznych złożone zależności między organami egzekwowania prawa karnego.

PEU_W02	Student zna dylematy współczesnej cywilizacji związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego w życiu społecznym.	Student zna dylematy współczesnej cywilizacji związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego w życiu społecznym w powiązaniu z wynikami badań nad etiologią i naturą przestępczości.	Student zna i rozumie dylematy współczesnej cywilizacji związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego w życiu społecznym w powiązaniu z wynikami badań nad etiologią i naturą przestępczości. Student zna rozwój koncepcji kryminologicznych tłumaczących etiologię przestępczości, jej społeczne i inne uwarunkowania.
PEU_U01	Odpowiednio dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia pracy.	Odpowiednio dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia pracy, w tym odnieść do praktyki zdobytą wiedzę z zakresu kryminologii.	Odpowiednio dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia pracy, w tym odnieść do praktyki zdobytą wiedzę z zakresu kryminologii i wykorzystać ją w kompleksowej analizie różnych problemów przestępczych.
PEU_U02	Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, mając świadomość stale rozwijających się badań kryminologicznych.	Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, mając świadomość stale rozwijających się badań kryminologicznych i ich znaczenia dla głębszego rozumienia przestępczości jako zjawiska społecznego.
PEU_K01	Krytyczna ocena posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy kryminologicznej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy.	Krytyczna ocena posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy kryminologicznej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy, w szczególności zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problem.	Krytyczna, pogłębiona ocena posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy kryminologicznej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy, w szczególności zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problem.
PEU_K02	Student myśli i działa na rzecz bezpieczeństwa w ramach zawodów wykonywanych po ukończeniu studiów w sposób przedsiębiorczy w granicach określonych prawem.	Student myśli i działa na rzecz bezpieczeństwa w ramach zawodów wykonywanych po ukończeniu studiów w sposób przedsiębiorczy w granicach określonych prawem, z wykorzystaniem w praktyce wiedzy na temat kryminologicznych mechanizmów prewencji przestępczości	Student myśli, dokonuje pogłębionej analizy i podejmuje działania na rzecz bezpieczeństwa w ramach zawodów wykonywanych po ukończeniu studiów w sposób przedsiębiorczy w granicach określonych prawem, z wykorzystaniem w praktyce wiedzy na temat kryminologicznych mechanizmów prewencji przestępczości.

PEU_K03	Student posiada kompetencje do wypełniania społecznych zadań, w szczególności przez inicjowanie działań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego.	Student wypełnia społeczne zadania, w szczególności przez inicjowanie działań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego oraz współorganizowanie działalności na rzecz stabilnego funkcjonowania środowiska społecznego z wykorzystaniem wiedzy z zakresu kryminologii.	Student posiada kompetencje do wypełniania społecznych zadań, trafnie inicjuje działania na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego oraz współorganizuje działalność na rzecz stabilnego funkcjonowania środowiska społecznego korzystając z zasobów wiedzy z zakresu kryminologii.
----------------	---	---	---

MACIERZ POWIĄZANIA

EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU KRYMINOLOGIA - ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE Z EFEKTAMI UCZENIA SIĘ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie przedmiotowe o efektu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_W04	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_W02	K_W04	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_U01	K_U02, K_U04	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_U02	K_U10	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_K01	K_K01, K_K02	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_K02	K_K03	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4
PEU_K03	K_K02, K_K03	C1, C2, C3	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6, Ć7	1,2,3,4

LITERATURA PODSTAWOWA
K. Bułat, Kryminologia, Warszawa 2013;
D. Jagiełło, Kryminologia - zarys wykładu : podręcznik dla studentów kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, Skierniewice 2012;
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
E. Drzazga, M. Grzyb, (red,), Nowe kierunki w kryminologii, Warszawa 2018;